

Kirker planter håb i verden

En rejse- og reformationsrefleksion af Birthe Juel Christensen, Folkekirkens Nødhjælp

Forrige sommer var jeg i Myanmar og besøgte et af de mest isolerede dele af det enorme land, Chinprovinsen. Jeg var der for at få indblik i det katastroforebyggende arbejde, som Folkekirkens Nødhjælp har stået for i fællesskab med de lokale baptistkirker. Klimaforandringerne har ramt det fattige og bjergrige Chin meget hårdt med ekstreme regnskyl, der får bjergsider, huse, træer og buske til at skride ned.

I Chin blev vi modtaget hjerteligt og budt på varm te med sukker og gedemælk – og nyplukkede æbler. For her er æbler både den vigtigste afgrøde – den man sælger og lever af – og som man gerne byder sine gæster.

Da jeg satte tænderne i det saftige røde æble, var jeg ikke længere i Myanmar, men med smagen var jeg tilbage i min barndoms æblehøst af vilde æbler, ved kilden på marken på Vestsjælland, hvor jeg voksede op. Med ét var vi forbundet, Chin-kvinderne i den lokale baptistkirke og jeg. Fælles om kloden og ansvaret for hinanden, og fælles om at videregive livsmod og håb for kommende generationer. En biolog har senere forklaret, at vilde æbler forskellige steder på kloden meget vel kan have de samme gener, der gennem århundreder er båret med vinden. Jeg ved det ikke, blot at smagen ikke lod nogen tvivl om, at vi er forbundet.

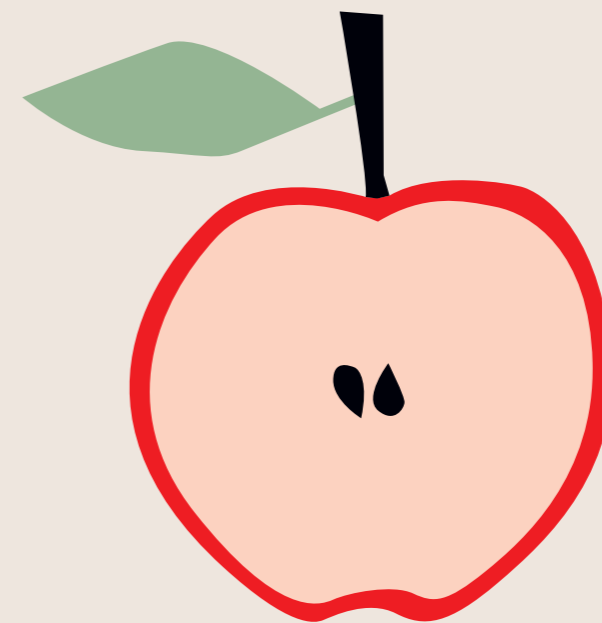
Men det er også disse æbletræer i Chin, der er truet af klimaforandringerne, og som derfor truer de lokale familiers levebrød. Derfor er der brug for at plante nye æbletræer, der bedre kan modstå klimaet og ikke mindst har et dybere rodnet, der kan holde jorden på plads for således at undgå katastrofale konsekvenser som følge af den kraftige regn i Chin.

Det fortælles, at Martin Luther, da han blev spurgt, hvad han ville gøre, hvis verden gik under i morgen, svarede, at så ville han plante et æbletræ i dag.

I dette års høsttid opfordrer Folkekirkens Nødhjælp derfor alle kirker til lokalt at plante et træ og samtidig være med til at plante håb i verden. Træet kan plantes ved kirken eller sognegården, men ikke kun lokalt. En del af høstindsamlingen går nemlig til plantning af æbletræer i netop Myanmar, hvor baptistkirken skal stå for træplantningerne. Et træ har ud over hele jorden en umiddelbar kraft og er et stærkt symbol, der minder os om fællesskab – og håb. Når vi i reformationsåret derfor planter træer, er det som konkrete symboler på håb over hele verden og som tegn på den forbundethed og det ansvar, der er mellem os mennesker, både herhjemme og i Myanmar.

Plant håb i verden

En anekdote lyder, at **Luther** engang blev spurgt: "Hvad ville du gøre, hvis verden gik under i morgen?" Han svarede: "Så ville jeg **plante et æbletræ** i dag!"

Idékatalog til høstfejring i æblets tegn

Høstfesten er en herlig tradition i mange sogne, hvor man mødes på tværs af generationer for at nyde dagen sammen. Dette katalog inspirerer til en hyggelig høstdag i sognet, hvor omdrejningspunktet er æbler i mange afskygninger, for at fejre æbletræet i tak for årets høst – og plante nye som tegn på håb.

Tag udgangspunkt i Luther-anekdoten og lad høsten stå i æblets tegn. Æbler hænger uadskilleligt sammen med høst, hvor de lækre, danske æblesorter bliver omsat til most og æblekager – eller bare spises og nydes, som de er. Ikke kun herhjemme har æblet en central plads som foretrukket frugt. I Myanmar i Chin-provinsen er æblerne en vigtig indtægt for lokalbefolkningen.

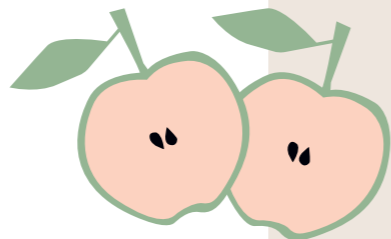
Derfor støtter Folkekirkens Nødhjælp sammen med Grøn Kirke plantning af æbletræer i Myanmar for at skabe et livsgrundlag for udsatte familier – og skabe håb. Det sker gennem årets høstkollekt og kampagnen "Plant håb i verden".

Sådan er du med til at plante håb

- Plant et træ eller en anden plante i lokalområdet
- Gå ind på gronkirke.dk/plant-haab og registrér det plantede træ, så I kommer på det virtuelle Danmarkskort
- Saml ind til Folkekirkens Nødhjælp i høsttiden:

Bank/giro: 4183/605 280, mrk. Plant håb 200375
MobilePay 2020

Æbleideer

Minikonfirmander

- Invitér minikonfirmanderne til at hjælpe med at plante træet til høstfesten
- Lav en sjov stafet med æbler, der balanceres på en ske
- Lav æble- og bladtryk på stofposer og t-shirts
- Lav en aktivitet med æblespisning uden hænder
- Sang: Vi vil plante et træ. Tekst og melodi: Erik Busk
- Se evt. her for flere ideer på nødhjælp.dk/plant-haab

Konfirmander

- Plant et træ til eller op til høstfesten og fortæl generelt om Luther
- Lav mad med æbler og knyt an med en fortælling om nadverfællesskab
- Læs Joh 15,1-17 (Det sande vintræ og kærlighedsbudet)
- Lav invitationer og plakater til årets høstfest (find evt. materiale på nødhjælp.dk/plant-haab)

Gudstjeneste

- Brug æblemest/æblevin til nadveren
- Tag udgangspunkt i Luther-anekdoten om at plante et træ
- Se Liturgiske byggeklodser på gronkirke.dk/plant-haab
- Find inspiration i Ingrid Schrøder-Hansens æblehistorie "Gratis" på nødhjælp.dk/plant-haab
- Pynt kirken med æblegrene
- Inddrag årets æblehøst i takkebønnen (se høstbøn fra Myanmar på nødhjælp.dk/plant-haab)

Alle

- Plant et æbletræ til høstfesten
- Invitér en lokal æblekender, måske fra planteskolen, til at give et foredrag om æbler i sognegården
- Vandretur i lokalområdet for at plukke blomster og æbletræsgrene, der efterfølgende bruges til at pynte op i kirken og sognegården
- Lav æblemest (se evt. opskrift ovenfor)
- Æblekagesmagning, hvor den bedste æblekage kåres (se evt. opskrifter på nødhjælp.dk/plant-haab)
- Besøg en lokal æbleplantage
- Servér æblegløgg (alkoholfri) til høstfesten (find opskrift på nødhjælp.dk/plant-haab)
- Æblesmagningskonkurrence, hvor det bedste æble kåres
- Bliv klogere på de forskellige æblesorter på pometet.dk
- Sælg hjemmelavet æblemest
- Indsamling til Folkekirkens Nødhjælp

Har I flere ideer? Så del dem med os inde på nødhjælp.dk/plant-haab

Sange og salmer

Sensommervise

Musik & Tekst: Kirsten og Finn Jørgensen (Højskolesangbogen nr. 337)

Æbler lyser rødt på træernes grene, høsten går ind.

Går igennem skoven ganske alene, stille i sind.

Omk:

Gyldne farver og sensommerbrise fylder hjertet med vemodig musik, går og nynner en sensommervise fjernt fra byens larmende trafik.

Sommerbrisen danner krusning på søen, mystisk og sort. Stæreflokke svæver højt over øen - snart tager de bort.

Gyldne farver...

Duft af brænderøg blandt brunlige bregner, blåsorte bær.

Stille summen mellem blade som blegner - aftenen er nær...

Gyldne farver...

Modne rønnebær bag dybgrønne grene rødt titter frem.

Går igennem skoven ganske alene - nu må jeg hjem!

Gyldne farver...

Du skal plante et træ

Musik & Tekst: Per Nørgård/Ole Heyde og Piet Hein (Højskolesangbogen nr. 113)

Du skal plante et træ.

Du skal gøre én gerning, som lever, når du går i knæ, en ting, som skal vare og være til lykke og læ.

Du skal åbne dit Jeg.

Du skal blive et eneste trin på en videre vej.

Du skal være et led i en lod, som når ud over dig.

Du skal blomstre og dræ.

Dine frugter skal mætte om så kun det simpleste kræ.

Du har del i en fremtid.

For den skal du plante et træ.

Nu hælder året mod sit fald

Musik & Tekst: Claus Poulsen og Martin Jensen (Højskolesangbogen nr. 344)

Nu hælder året mod sit fald og morgenduggen isner, mens haven emmer af forfald, og bedets blomster visner.

Men solen lyser lige smukt på åens morgendampe, og muldens næringsfyldte fugt gi'r liv til gyldne svampe.

Hver æblegren er tung af frugt, som sødt og modent lokker en hveps til sanselammet flugt blandt løg og artiskokker

Og duggen glinser køligvådt på stubbens stive klinger; en svale vinker himmelblåt farvel med stive vinger.

En lugt af råd er præget i al høstnaturens stilhed; mit sind bli'r vederkvæget i forfaldets muldne mildhed.

Forfald er blot fornyet liv, og jorden er en stjerne. Og dét er livets perspektiv, at muld gi'r korn og kerne.

Nu står der skum fra bølgetop

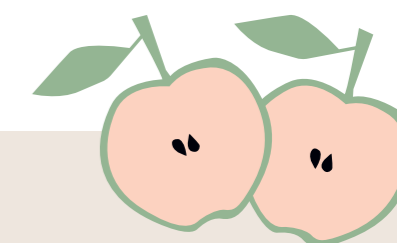
Musik & Tekst: Johann Crüger og Lars Busk Sørensen (Salme nr. 731)

Nu står der skum fra bølgetop, og blæsten river ned og op, hvad Gud en sommer skabte. Nu kan alene kærlighed forhindre, at vi synker ned i bitterhed - fortabte.

Nu haster skyerne forbi, og modne æbler falder i oktobermørke haver. Gud lukker årets gyldne ring, og sindet samler sig omkring de lyse nætters gaver.

Gud, lær os før din vinters gru som æblerne, der falder nu, at slippe alt vort eget. Din søn var her og viste os, at døden intet finder hos den, som har elsket meget.

Her mellem modenhed og død, velsign os med den sidste glød af jordens lyse sommer, og bryd så sindets frøskal ned, så alt i os er kærlighed den nat, da kulden kommer.

Myter om æbler

Snehvide: Snehvide er den smukkeste i landet, og hendes adoptivmor, Dronningen, er misundelig på hende. Derfor får hun en jæger til at jage Snehvide ud i skoven, men jægeren opfordrer i stedet Snehvide til at gemme sig. Her får hun hjælp af 7 dværge. Da Dronningen finder ud af dette, forgifter hun et æble, forklåder sig og giver æblet til Snehvide. Da Snehvide bider i det, dør hun, inden hun bliver vækket af en prins' kys.

Idun: I den nordiske mytologi er gudinden Idun ansvarlig for de gyldne æbler, der kan give evigt liv. Da Idun bliver kidnappet, begynder de andre aser at ældes. Loke iklæder sig en falkedragt og redder Idun, som imidlertid er forvandlet til en nød, og bringer hende tilbage til Asgård for at genoprette asernes ungdom.